

УДК 374.7

ЗАСТОСУВАННЯ ОСНОВНИХ ВИДІВ СУПРОВОДУ В ОСВІТІ В МЕЖАХ КОНЦЕПЦІЇ ВПРОДОВЖ ЖИТТЯ

В. М. Догадін

студент 5 курсу, група ПТБДм-51, навчально-науковий інститут економіки та менеджменту
Науковий керівник – к.п.н., доцент А. В. Кочубей

*Національний університет водного господарства та природокористування,
м. Рівне, Україна*

Статтю присвячено аналізу проблеми застосування педагогічного супроводу при реалізації концепції освіти впродовж життя. Здійснено аналіз сучасних досліджень і публікацій з досліджуваної проблеми. Обґрунтовано актуальність і важливість розвитку освіти впродовж життя, зокрема застосування педагогічного супроводу. Ключові слова: освіта впродовж життя, педагогічний супровід, безперервна освіта

Статья посвящена анализу проблемы применения педагогического сопровождения при реализации концепции образования на протяжении жизни. Осуществлен анализ современных исследований и публикаций исследованной проблемы. Обоснована актуальность и важность развития образования на протяжении жизни, в частности применение педагогического сопровождения.

Ключевые слова: образование на протяжении жизни педагогическое сопровождение, непрерывное образование

The article is devoted to the analysis of the problem of the application of pedagogical support in lifelong learning. The analysis of modern research and publications on the investigated problem is carried out. The author grounds the urgency and importance of the development of lifelong learning and the application of pedagogical support in particular.

Keywords: lifelong education, pedagogical support, continuous education.

Система освіти – основа сучасної демократичної європейської держави. Її реформування та адаптація до умов сьогодення є актуальним та необхідним завданням для забезпеченні стабільного та ефективного соціально-економічного розвитку країни.

Питанням освіти впродовж життя приділяли увагу багато науковців: В. П. Андрущенко, І. А. Зязюн, С. Д. Максименко, Т. В. Скорик, О. В. Чалий, Я. В. Цехмістер та ін. Вони зосереджують свою увагу на загальних питаннях розвитку неперервної освіти чи освіти дорослих різних категорій населення. Натомість поза увагою дослідників залишаються способи реалізації (здобуття) освіти протягом життя.

Питанням супроводу приділяли увагу багато науковців. Так, розробкою педагогічного супроводу займалися такі науковці: В. С. Басюк, О. С. Галука, Т. В. Єгорова, А. А. Єфімова, І. Е. Куліковська, Г. М. Коджаспірова, Л. М. Мітіна, Т. А. Строкова, Т. В. Ушакова та інші.

Відсутність наукового розгляду ефективних та постійних методів здобуття освіти при реалізації концепції освіти впродовж життя та поєднання категорій освіти впродовж життя та педагогічного супроводу обумовлює актуальність проведеного дослідження.

Метою статті є розгляд застосування педагогічного супроводу, як методу здобуття освіти при реалізації концепції освіти впродовж життя.

Концепція навчання впродовж життя передбачає необхідність і можливість здобування на кожному життєвому етапі тих блоків інформації, які необхідні людині для підтримки своєї активної життєдіяльності та самореалізації. Це – безперервний процес набуття знань, розвитку професійних та особистісних компетентностей, що здійснюється

через різні форми освіти та самоосвіту і забезпечує можливість самореалізації особистості у різні вікові періоди [1].

За учасниками освітнього процесу здобуття освіти може бути індивідуальним (самоосвіта), із залученням вчителя, викладача та груповим.

Педагогічний супровід має, з одного боку, риси соціальної взаємодії, з іншого – свою специфіку. Вона полягає в педагогічному характері супроводу, метою якого стає цілеспрямований розвиток особистості супроводжуваної людини, здійснюваний за допомогою спеціальних педагогічних систем (освіти, виховання, навчання [2].

Основними видами супроводу в освіті є: модераторство, фасилітаторство, тьюторство та менторство.

Модерація – це спосіб проведення навчальних занять або професійних нарад, який швидше призводить до результатів і дає можливість усім учасникам прийняти загальні рішення як свої власні, це структурований за певними правилами процес групового обговорення з метою ідентифікації проблем, пошуку шляхів їх вирішення та прийняття спільного рішення. Отже, модератор виступає наставником, керівником, який здійснює підтримку і організацію активної роботи групи [3]. Він виконує роль лідера робочого колективу з метою використання потенціалу групи для вироблення найкращих рішень, і мотивування учнів на втілення цих рішень.

Фасилітація (англ. facilitation – допомога, полегшення, сприяння) – це організація процесу колективного розв’язання проблем у групі, який керується фасилітатором (ведучим, керівником). Відповідно, фасилітатор – людина, яка забезпечує успішну групову комунікацію. Він є фахівцем, який не зацікавлений у підсумках обговорення, не представляє інтереси жодної з груп-учасників і не бере участі в обговоренні, але несе відповідальність за якісне виконання завдань. Фасилітація відрізняється від простого управління тим, що вона не має директивного характеру.

Тьютор – педагог-наставник, здатний забезпечити соціально-педагогічний супровід здобувачів освіти при виборі та проходженні ними індивідуальних освітніх траєкторій. Особливістю тьюторства в сучасній освіті є те, що навчальний процес, режим і характер занять шикуються і складаються, виходячи з пізнавального інтересу, нахилів, здібностей сприйняття учня. Рушійні сили в ній – це педагог-тьютор і його підопічний [4]. Головним завданням тьюторства є допомогти розкрити свій потенціал та сформулювати запит до своєї освіти.

Ментор як термін почали використовувати в значенні синоніма до слів «учитель», «наставник», «консультант». Людина, зацікавлена в розвитку знань, умінь, навичок та міжособистісних стосунків своїх вихованців. ментор самостійно встановлює інтенсивність та напрямок навчання. Завдання ментора – допомагати тоді, коли просять про допомогу [3].

Усі зазначені види супроводу в освіті можуть застосовуватись при здобутті впродовж життя. Менторство сфокусоване на індивідуальне здобуття освіти, модераторство та фасилітаторство можливе при колективному, тьюторство можна назвати різновидом роботи здобуття освіти із залученням вчителя, викладача.

Отже, педагогічний супровід є ефективним підходом до здобуття освіти в межах реалізації концепції освіти впродовж життя. Проте кожен вид педагогічного супроводу має свої особливості, тому необхідні подальші дослідження ефективних способів реалізації кожного виду педагогічного супроводу при реалізації концепції освіти впродовж життя.

1. Скорик Т. В. Освіта впродовж життя в контексті євроінтеграційних процесів. URL: <http://erpub.chnpu.edu.ua> (дата звернення: 14.10.2021).
2. Коростіянець Т. П. Педагогічний супровід студентів в освітніх установах педагогічної вищої освіти. URL: http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2019/12/part_1/25.pdf (дата звернення: 14.10.2021).
3. Галука О. С. Соціально-професійні ролі вчителя в умовах нової української школи. URL: <https://sno.udpu.edu.ua> (дата звернення: 14.10.2021).
4. Коджаспірова Г. М. Педагогіка. URL: <https://stud.com.ua/46363/pedagogika/pedagogika> (дата звернення: 14.10.2021).
5. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. Дата оновлення: 01.01.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 14.10.2021).